

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI**

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

VE

KATILIMCI (GÖNÜLLÜ) BELEDİYELER

İŞBİRLİĞİNDE GELİŞTİRİLEN

“OKULLAR HAYAT OLSUN” PROJESİ

UYGULAMA PROTOKOLÜ

13 ARALIK 2011

Arka Plan

Kamu kaynaklarının daha verimli ve etkili bir şekilde kullanılabilmesi için gelişmiş birçok ülkede okullardan okul saatleri dışında da yararlanılmasına yönelik eğilimler artmaktadır. Okullar okul saatleri dışında, hafta sonlarında ve yaz aylarında hizmet sunan kurumlar haline dönüşmüşlerdir. Okulların boş zamanlarında, sadece öğrencilere değil aynı zamanda okul çevresindeki mekânlarda yaşayan mahalleli yetişkinlere de hizmet verilmektedir. Öğrencilere yönelik etüt ve kurslarla eğitim kalitesinin artırılması amaçlanırken, yetişkinlere yönelik mesleki, sosyal ve kültürel hizmetler ile okul adeta eğlenme ve dinlenme aktivitelerini de içinde barındıran öğrenme alanlarına dönüşmektedir. Yetişkinlere meslek ve beceri kazandırılması, sosyal ve kültürel eğitimlerle destek olunması ve yetişkinlerin boş zamanlarını okul içinde değerlendirmesinin öğrenme süreçlerine ve eğitim kalitesine etkisi oldukça yüksektir. Bu kapsamda faaliyet gösteren okullar, çevresindeki toplumla bütünleşen öğrenme merkezi haline gelmektedir.

Okulların okul saatleri dışında da açık tutulmasının nedenleri değerlendirildiğinde yetersiz yararlanma ilk neden olarak karşımıza çıkmaktadır. Okullardan eğitim dönemleri dikkate alındığında gündüz saatlerinin ancak % 30'u civarındaki kısmında yararlanılmaktadır. Geri kalan saatlerde ve akşamları ise kısıtlı kaynaklarla yapılan bu milli servet atıl kalmaktadır. Normal öğretimin yapıldığı okullarda eğitim genelde 14.00 – 15.00 arasında sona ererken, ikili öğretimde bu süre 17.00 – 18.00'e kadar çıkmaktadır. Okullar gece vakitlerinde hizmete açılmadığı gibi hafta sonları çoğunlukla tümüyle kapalıdır.

Okullardan okul saatleri dışında da yararlanılması gereğinin ikinci nedeni, aslında çoğu yerleşim yerinde okul binalarının, eklentilerinin (spor salonu, kütüphane) ve bahçelerinin tek ve en büyük ortak kullanım alanı olmaları, halka hizmet üretilebilecek bu büyüklükte başka fiziki kapasitenin bulunmamasıdır. Gerçekten, birçok il ve ilçemizde topluma hizmet sunabilecek başka mekânlar bulunmamakta ve kısıtlı kaynaklar buralarda yeni tesislerin yapılmasına imkân vermemektedir. Diğer taraftan hızlı kentleşme, kaynakları bulunan yerleşim yerlerinde dahi bu tür alanlar yapılmasını sınırlandırmaktadır. Birçok büyük şehir için okul binaları ve özellikle bahçeleri halkın nefes alabileceği yegâne alanlar konumunda bulunmaktadır.

Diğer bir neden ise, bilgi toplumunda toplumsal hizmetlere yönelik talep artışıdır. Bilgi toplumunda yaşam ve çalışma şartları hızla değişmekte, eğitim ve hayat boyu öğrenme tüm toplumun süreklilik arz eden bir ihtiyacı haline dönüşmüş bulunmaktadır. Artan ihtiyacı karşılamak için sürekli yatırım yapmak ve hizmet üretmek gerekmektedir.

Kuşkusuz okullardan yararlanılmasında en belirgin husus, kıt kaynakların etkin kullanılarak altyapı, yatırım, idari ve personel harcamalarından tasarruf sağlanmasıdır. Okulların yanı sıra sosyal ve kültürel hizmet üretmek üzere açılacak her tesis için çok büyük miktarda yatırım maliyeti ortaya çıktığı gibi, ayrı ayrı yapılar için gereken personel istihdamı ve idari giderler çok daha fazla olmaktadır. Ayrı birim, aynı zamanda ayrı yönetici personel ile idari personel ve hizmetli istihdamını ve cari harcamaları beraberinde getirmektedir. Örneğin, ülkemizde belediyelerin birçoğu bilgi evleri ve kütüphaneler açmaktadır. Her mahalleye bu tesisleri yapmak belediye bütçeleriyle karşılanması mümkün olmayan büyük maliyetler oluşturacaktır. Oysa belediyeler, uygulama alanı olarak okulu, bilgi teknolojileri sınıflarını ve kütüphaneleri aynı fonksiyonları icra etmek için kullanabilirler.

Son bir husus ise, okul saatleri dışında da okullar açık tutulduğunda öğrenciler, aileler ve halk değerli eğitsel kaynaklara erişme imkânına sahip olmaktadır. Okulların hem öğrenciler hem de yetişkinler için öğrenme merkezleri olarak hizmet vermesi okulların çocuklar için okul saatleri sonrasında ve yaz aylarında güvenli bir sığınak olmasını sağlayacaktır. Çocukların zamanlarını okulda geçirmesi onları şiddetten, uyuşturucudan koruyacak ve rehberlik hizmetlerinin daha iyi verilmesini sağlayacaktır.

Diğer taraftan birçok gelişmiş ülkede ve ülkemizde belediyelerin toplumun ekonomik, sosyal ve fiziki kalkınmasından sorumlu belediyecilik anlayışı gereği eğitimden sağlığa, spor aktivitelerinden zararlı alışkanlıklarla mücadeleye kadar birçok alanda toplumsal sorumluluk gereği hizmet verdikleri bilinmektedir. Başta büyükşehir belediyeleri olmak üzere birçok il ve ilçe belediyesi öğrencilere ve yetişkinlere yönelik hizmetler sunmak amacıyla çalışmalar yapmakta ve bu amaçla çok sayıda hizmet merkezi oluşturmuş bulunmaktadır. Ancak, bu tür hizmetleri sunabilen belediye sayısı sınırlı olduğu gibi, bu belediyelerin dahi hizmetleri tüm şehre yaygınlaştırma sorunu yaşadıkları bilinmektedir. Yapılan değerlendirmelerde bu alanda çok çaba sarfeden ve çok sayıda sosyal hizmet kurumu kuran belediyelerin eriştiği nüfus büyüklüğünün okullarla işbirliği yapılması halinde yerellik prensibi gereğince kat kat fazlalaşacağı ileri sürülmektedir. Okullarla işbirliğinin belediyelere, halka erişme ve hizmetlerini tanıtma fırsatı sunacağı da açıktır.

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Okullar Hayat Olsun Projesinin pilot çalışması yapılmış ve mahallelinin talebiyle ilk bir ay içinde bir ilköğretim okulunda saat 19.00'da başlayıp 22.00'de sona eren 160 kişinin katıldığı aşağıdaki kurslar ve faaliyetler düzenlenmiştir.

Açılan Kurslar: İngilizce, Arapça, Doğalgaz Ateşçiliği, Ebru, Bilgisayar (Ofis Programları), Sağlıklı Hayat Egzersizleri ve Güreş.

Açılması Planlanan Kurslar: Semazen, Çini, Ebru, Arapça, Katı Yakıt Kalorifer Ateşçiliği, Aşçılık (Müstakil Anaokullarının mutfağında bu eğitim verilebilir), Kuaförlük, El Sanatları, Uygulamalı Tiyatro, Açık Liseye yönelik yetiştirme kursları, Açık İlköğretime yönelik yetiştirme kursları.

Düzenlenmesi Planlanan Toplantı, Seminer ve Konferans Konuları: Ev Kazaları semineri, Apartman Yöneticiliği Semineri, Sağlıklı Beslenme Semineri, Sigaranın Zararları Semineri.

Bu Projenin amacı okulların örgün eğitim dışındaki zamanlarda belediyelerle işbirliği içinde topluma hizmet sunan merkezler haline dönüştürülmesi ve kamu yönetimi aygıtı olan merkezi ve yerel idarelerin kaynak ve imkânlarını işbirliği içinde halkın hizmetine sunmasıdır.

Amaç

Madde 1- (1) Protokol ile; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren tüm okulların eğitim-öğretim saatleri dışında, hafta sonlarında ve yaz aylarında dersliklerinin, kütüphanelerinin, bilgi teknolojileri sınıflarının, çok amaçlı salonlarının, konferans salonlarının, spor salonlarının ve okul bahçelerinin belediyelerle işbirliği yapılarak velilerin, mahallelinin ve çevrenin hizmetine açılması; okulların öğrenciler ve yetişkinler için birer “hayat boyu öğrenme merkezi” ve eğlenme ve dinlenme aktivitelerine imkan veren “yaşayan güvenli alanlar” haline dönüştürülmesi amaçlanmaktadır.

(2) Ayrıca, Protokol ile okul bahçelerinin fiziki yapılarına uygun projelere göre yeniden düzenlenerek Orman ve Su İşleri Bakanlığı, belediyeler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde peyzaj ve tasarımının yapılması, ağaçlandırılması, ekolojik okul bahçelerinin oluşturularak çevrenin yararlanabileceği alanlar haline getirilmesi hedeflenmektedir.

(3) Böylece;

- a) Okul bina ve eklentileri ile okul bahçelerinden yeterince yararlanılması,
- b) Okul-aile ilişkisi ve ailelerinin okula aidiyetlerinin güçlendirilmesi,
- c) Halkın artan mesleki, sosyal ve kültürel hizmet talebinin karşılanması,
- ç) Hayat boyu öğrenmenin yaygınlaştırılması,
- d) Ülke kaynaklarının etkin kullanılması,
- e) Fiziki kapasitenin okul alanları ve bahçeleri ile sınırlı olduğu çoğu il ve ilçede hizmet üretme potansiyelinin ortaya çıkarılması,
- f) Belediyelerin okul bina ve bahçelerini okul saatleri dışında kullanarak hizmet üretmeleri,
- g) Kamu birimleri arasında işbirliğinin kurumsallaşmasına katkı sağlanması,
- ğ) Belediye hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- h) Toplumun öğrenme imkânlarının genişletilmesi, fırsatları sağlanmış olacaktır.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu Protokol, hizmetlerin yürütülmesinde Milli Eğitim Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği ve katılımcı belediyeler ile sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğine ait usul ve esasları kapsar.

(2) İşbirliği iki boyutlu olup, işbirliğinin niteliğine göre Protokol tarafları belirlenmiştir.

- a) Okulların eğitim-öğretim saatleri dışında, hafta sonlarında ve yaz aylarında dersliklerinin, kütüphanelerinin, bilgi teknolojileri sınıflarının, çok amaçlı salonlarının, konferans salonlarının, spor salonlarının ve okul bahçelerinin belediyelerle işbirliği yapılarak hizmete açılması,
- b) Okul bahçelerinin ağaçlandırılması ve düzenlenmesi.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Protokol, 12.01.1961 tarihli ve 10705 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 31.05.2005 tarihli ve 25831 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu, 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği ve 2007/28 Ağaçlandırma Seferberliği Başbakanlık Genelgesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltmalar ve tanımlar

Madde 4- (1) Bu Protokolde geçen;

- a) MEB : Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) TBB : Türkiye Belediyeler Birliğini,
- c) BELEDİYE : Katılımcı (Gönüllü) Belediyeleri,
- ç) PROJE : Okullar Hayat Olsun Projesini,
- d) PROTOKOL : Okullar Hayat Olsun Projesi İşbirliği Protokolünü ifade eder.

Taraflar

Madde 5- (1) Bu Protokolün tarafları;

- a) Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı, Bakanlık il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul müdürlükleri,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bakanlık Orman Genel Müdürlüğü ile bölge ve işletme müdürlükleri,
- c) Türkiye Belediyeler Birliği, büyükşehir belediyeleri ve il, ilçe ve belde belediyeleridir.

(2) 2 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine göre yerel düzeyde Protokolün tarafları, Büyükşehir ve il belediyesi düzeyinde ilgili belediye başkanlığı ile projenin uygulanacağı okulları temsilen il milli eğitim müdürlüğü; ilçe ve belde belediyesi düzeyinde ilgili belediye başkanlığı ile projenin uygulanacağı okulları temsilen ilçe milli eğitim müdürlüğüdür.

(3) 2 nci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine göre yerel düzeyde Protokolün tarafları, okul bahçelerinin ağaçlandırılması ve düzenlenmesi kapsamında ikinci fıkrada sayılan taraflara ilave olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ile bölge ve işletme müdürlükleri ve bu konuda katkı sağlamak isteyen sivil toplum kuruluşları ve meslek odalarıdır.

Örnek işbirliği alanları

Madde 6- (1) Bu Protokol aşağıda açıklanan işbirliği alanları başta olmak üzere okulların fiziki şartları, mahallelinin talebi ve belediye kaynakları dikkate alınarak her okulda farklı biçimlerde ve bir veya birkaç alanda işbirliği yapılarak uygulanabilir.

a) Konferans salonları, çok amaçlı salonlar ve derslikler

1) Konferans salonları, çok amaçlı salonlar ve derslikler mesleki, sosyal ve kültürel eğitimler ve faaliyetler için toplum hizmetine açılabilir. Belediyeler tarafından düzenlenmekte olan tüm meslek edindirme kursları, sanat ve hobi içerikli tüm kurslar okullarda tertip edilebilir.

2) Konferans ve çok amaçlı salonlardan belediyelerin ve tüm kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının sosyal ve kültürel nitelikli faaliyetlerinde yararlanılabilir.

3) Ailelerin okullara aidiyetini artıracak toplantı, seminer ve konferanslar, aile-çocuk eğitimine ilişkin bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri, okuma yazma kursları vb etkinlikler okulların konferans salonlarında ve dersliklerde tertip edilebilir.

4) Belediyeler okulların bu imkânlarını kendi personelinin hizmet içi eğitimi, sosyal ve sportif faaliyetleri için kullanabilir.

b) Bilgi Teknolojisi Sınıfları ve Kütüphane

1) Bilgi teknolojisi sınıfları okulun giriş katına konumlandırılarak öğrencilerin ve velilerin hizmetine sunulabilir. Bu sınıfların duvarları temel eserlerden oluşan bir kütüphane ile donatılmalı, orta mekâna yeterli sayıda bilgisayar konularak öğrencilere internete erişim ve ödevlerini hazırlayıp çıkış alma imkânı sunulmalıdır. Bu sayede öğrencilerin ve gençlerin güvenli ortamlarda internete erişimleri ve ödünç verme hizmetleri ile mahallelinin kitap okuma alışkanlığının güçlendirilmesi sağlanabilecektir. Veliler çocuklarını internet salonlarına göndermek yerine yerel özelliklere göre okul saatleri dışında gece 20.00 – 21.00'e kadar açık olacak bu mekânlardan yararlanmayı tercih edeceklerdir. Okul

saatlerinde öğrencilerin yararlanmasına açık olacak bu sınıflarda yetişkinler ve öğrenciler için bilgisayar ve dil kursları açılabilir.

2) Ayrıca e-kütüphaneler oluşturularak ulusal ve uluslararası veri tabanlarına erişim sağlanabilir ve okul bünyesinde öğrencilere yönelik ücretsiz eğitim içerikleri ile bu alanlar teçhiz edilebilir.

c) Spor Salonları

1) Spor salonları öğrenciler, gençler, çevre ve amatör spor kulüplerinin yararlanabileceği şekilde kullanılabilir. Bu salonlarda okullarda olmayan ve gençler için cazip olan spor alanlarında kurslar düzenlenebilir (güreş, uzak doğu sporları, atletizm vb).

2) Bu salonlar fitness programı imkânı sunacak ekipmanlarla donatılarak hem örgün öğretim öğrencilerine hem de mahallelinin yararlanmasına açılabilir. Bayanlar için özel programlar düzenlenebilir. Böylece spor ve sağlıklı yaşam imkânları toplumun tüm kesimlerine yayılabilir.

ç) Okul Bahçeleri ve Oyun Alanları

1) Özellikle büyük şehirler başta olmak üzere hemen tüm yerleşim birimlerinde okul bahçeleri mahallelinin eğlenme ve dinlenme aktiviteleri için yararlanabilecekleri, çocuklar ve gençlerin oyun oynayıp spor yapabilecekleri mekânlar olarak kullanılabilir.

2) Okul bahçeleri ağaçlandırılarak ve oyun alanları ile donatılarak öğrencilere ve ailelere açılabilir. Bu mekânların kullanılması büyük şehirlerde bulunan halkın rahatlamasına, komşuluk ilişkilerinin gelişmesine ve mahallelinin okula sahip çıkmasına hizmet edecektir.

3) Bu alanların güvenliği sağlanmak suretiyle mahallelinin buluşma mekânları olması ve sosyal faaliyetlerin gerçekleştirilebileceği alanlar haline dönüştürülmesi mümkündür. Belediyeler okul bahçelerini yeniden düzenleyerek ve güvenliğini sağlayarak bu hizmeti verebilirler.

4) Okul bahçelerinin ağaçlandırılmasında Orman ve Su İşleri Bakanlığı da katkı sağlayacaktır.

Tarafların sorumluluk ve yükümlülükleri

Madde 7- (1) Protokol hükümlerinin yürütülmesinde tarafların temel görev ve yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

(2) Milli Eğitim Bakanlığının yükümlülükleri şunlardır.

a) İl/ilçe milli eğitim müdürlükleri

1) Standartları itibariyle Protokol kapsamında işbirliğine uygun olan okullar ve işbirliği alanlarını belirlemek,

2) Protokol çerçevesinde yer alan okul birimlerinin Protokol yapılan belediyeye hazır halde sunulmasını sağlamak,

- 3) Okullarda sunulacak hizmetlerin gerektirdiği ısınma ve aydınlanma giderlerini karşılamak,
- 4) Hizmetlerin gerektirdiği eğitimcilerin halk eğitim merkezleri aracılığıyla görevlendirilmesini takip etmek,
- 5) Okul bahçelerinin düzenlenmesi ve ağaçlandırılmasının tip projelere uygun olarak yapılmasını takip etmek.

b) Okul müdürlükleri

- 1) Projenin okulda etkin bir biçimde uygulanmasını sağlamak ve işbirliği anlayışına uygun bir çalışma ortamı oluşturmak,
- 2) Okul birimlerinin işbirliği yapılabilecek alanlarını belirlemek ve bu birimleri Protokol yapılan belediyeye hazır halde sunmak,
- 3) İhtiyaç duyulduğunda hizmetlerin sunulabilmesi için ücretli öğretmen görevlendirilmesini sağlamak,
- 4) Okul bahçelerinin düzenlenmesi ve ağaçlandırılmasının projelere uygun olarak yapılmasını sağlamak.

(3) TBB – belediyelerin yükümlülükleri

- a) Protokol yapılan birimlerde sunulacak hizmetler için yeterli insan kaynağı ve bütçeyi sağlamak,
- b) Okulda mevcut bulunmaması halinde işbirliği içinde kullanılacak alanların tesisi veya eksiklerinin giderilmesine yönelik yatırım harcamalarını yapmak,
- c) Hizmet verilen alanların güvenliğini sağlamak,
- ç) Okul saatleri dışında hizmet verilen birimleri okullar/öğrenciler için örgün eğitime hazır halde bırakmak (temizlik ve bakımının sağlanması).

(4) Orman ve Su İşleri Bakanlığı – Orman Genel Müdürlüğü Bölge ve İşletme Müdürlüğü yükümlülükleri

- a) Uygulama yapılacak ve ağaçlandırılacak okul bahçeleri için ön etüt rapor ve uygulama projeleri hazırlamak,
- b) Okul bahçelerinin ağaçlandırılması için gerekli olan fidanları en yakın fidanlıklardan bedelsiz olarak Milli Eğitim Bakanlığı/belediye birimlerine tahsis etmek ve naklini sağlamak,
- c) Ağaçlandırılması talep edilen alanlara fidan dikimini gerçekleştirmek ve 3 yıl süreyle bu alanların bakım hizmetlerini sunmak.

Proje yönetimi

Madde 8- (1) Proje yönetimi merkezde kurulacak Değerlendirme ve Koordinasyon Kurulu ile illerde kurulacak Proje Yönetim Kurulu ve il ve ilçe düzeyinde kurulacak Proje Yürütme Kurulundan oluşur.

(2) Değerlendirme ve Koordinasyon Kurulu Milli Eğitim Bakanlığı ilgili Müsteşar Yardımcısı Başkanlığında Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar

Yardımcısı ve Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreterinden oluşur. Kurul altı ayda bir toplanarak Proje ve Protokolün uygulanmasını değerlendirir ve gerekli talimatları verir.

(3) Proje Yönetim Kurulu, MEB İl müdürlüğü bünyesinde, hayat boyu öğrenme faaliyetlerinden sorumlu il müdürlüğü temsilcisi, büyükşehir belediye/belediye temsilcisi ile projenin faaliyette olduğu ilçe milli eğitim müdürlüğü ve belediye temsilcilerinden oluşur.

(4) Proje Yönetim Kurulu, projenin il düzeyinde uygulanmasının sağlanması ve uygulama sonuçlarının değerlendirilmesinden sorumludur. Kurul, yılda 4 kez toplanarak izleme, değerlendirme ve yaygınlaştırma görevlerini yerine getirir.

(5) Proje Yürütme Kurulu, il ve ilçelerde il/ilçe milli eğitim müdürlüğü temsilcisi, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü temsilcisi, belediye temsilcisi ve projenin uygulandığı okul müdüründen oluşur. Proje Yürütme Kurulu projenin okullarda uygulanmasından sorumludur. Büyükşehirlerde sadece ilçe yürütme kurulu oluşturulur.

Protokolün süresi

Madde 9- (1) Bu Protokol imzalandığı tarihten itibaren beş (5) yıl süre ile geçerlidir. Taraflarca ihtiyaç duyulması halinde protokol süresi, aynı esaslara göre veya gerek görülen esasların da ilavesi ile uzatılabilir.

Gizlilik

Madde 10- (1) Protokol kapsamındaki hizmetlerden yararlanan kişilere ait bilgiler kesinlikle üçüncü kişilerle paylaşılamaz.

Tanıtım

Madde 11- (1) Protokole konu çalışmaların tamamında Protokol çerçevesindeki işbirliğine atıfta bulunulur ve hazırlanacak bilgi, belge, sunum, basın açıklaması vb. her türlü tanıtım materyallerinde Protokole taraf kurumların isim ve logolarına açık ve anlaşılır şekilde yer verilir.

İhtilafların çözümü

Madde 12- (1) Bu Protokol ve proje formatında yer almayan hususlar veya Protokol hükümlerinin yorumlanmasından ve uygulanmasından dolayı ortaya çıkacak uyuşmazlıklar karşılıklı görüşme yoluyla çözümlenir.

Yürütme

Madde 13- (1) Bu Protokol kapsamındaki Okullar Hayat Olsun Projesi MEB, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile TBB tarafından birlikte yürütülür.

(2) Bu Protokol, il ve ilçeler düzeyinde Protokol taraflarının yerel temsilcileri arasında imzalandıktan sonra uygulamaya konulur.

Yürürlük

Madde 14- (1) Bu Protokol 10 (on) sayfa ve 14 (ondört) maddeden ibaret olup 13/12/2011 tarihinde 3 (üç) nüsha halinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Ek 1: Okul Bahçeleri Düzenleme İlkeleri, İhtiyaç Programları Açıklamaları ve Örnek Projeler

Ek 2: Z-Kütüphane Örnek Plan - Perspektif

Ömer DİNÇER
Milli Eğitim Bakanı

Veysel EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

Kadir TOPBAŞ
Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı

.....
İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

.....
Büyükşehir/Belediye Başkanlığı

.....
Orman ve Su İşleri Bakanlığı
Bölge ve İşletme Müdürlüğü

.....
Sivil Toplum Kuruluşu / Meslek Odası